

ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
Кафедра психології управління

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДЗВО «УМО»

Протокол № 2 від 29.01.2020 р.

Голова Вченої ради ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

Кириченко М.О.

**ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ І НАУКОВИМИ
ОРГАНІЗАЦІЯМИ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

(шифр за ОПІ – ВВ4)

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

**Спеціалізація / Освітньо-наукова програма: Психологія особистіс-
ного, соціального та організаційного розвитку**

Київ – 2020

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія управління освітніми і науковими організаціями» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 053 «Психологія», освітньо-наукової програми «Психологія особистісного, соціального та організаційного розвитку»

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Л. М. Карамушка, д. психол. наук, професор

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології управління ЦППО УМО «05» вересня 2016 року, протокол № 7

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
«07» вересня 2016 року, протокол № 9

Програму скориговано, затверджено та пролонговано рішеннями Вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»:
на 2017 р. (протокол № 13 від 21.12.2016 р.);
на 2018 р. (протокол № 9 від 20.12.2017 р.);
на 2019 р. (протокол № 9 від 19.12.2018 р.) ;
рішенням Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти»:
на 2020 р. (протоколами № 2 від 29.01.2020р. та №4 від 18.03.2020 р.),

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія Спеціалізація: Психологія особистісного, соціального та організаційного розвитку	Рік підготовки
		I
		Семестр
		III, IV
		Лекції
		10
Загальна кількість годин – 90	Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)	Практичні заняття
		20
		Самостійна робота
		60
		Вид контролю – залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: розвиток здатності генерувати нові ідеї (креативність), розробляти та реалізувати інноваційні проекти, включаючи власні дослідження (ЗК3), працювати в команді, за потреби відігравати провідну роль в організації командної роботи (ЗК5), дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та керуватися загальнолюдськими цінностями (СК3).

Заплановані результати навчання:

1. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, соціальних груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження (РН6), зокрема:

- виокремлювати психологічні проблеми управління освітніми і науковими організаціями;
- визначати психологічно обґрунтовані шляхи розв'язання актуальних управлінських проблем у функціонуванні освітніх і наукових організацій.

2. Уміти створювати та впроваджувати інноваційно-дослідницькі проекти у різних сферах суспільного життя, включаючи власні дослідження (РН3), зокрема:

- управляти створенням і реалізацією інноваційно-дослідницьких проектів у межах специфіки діяльності освітньої / наукової організації;
- уміти мотивувати, організовувати і спрямовувати діяльність людей для здійснення інноваційної професійної / проектної діяльності персоналу освітньої/наукової організації;
- здійснювати самомотивацію власної управлінської діяльності;
- обирати оптимальний стиль управління діяльністю організації;
- приймати стратегічні рішення, оцінювати ризики та брати відповідальність за наслідки проектів та досліджень;
- упроваджувати результати проектної діяльності в різних сферах суспільного життя.
- демонструвати схильність брати відповідальність за наслідки реалізації управлінських рішень тощо.

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

3. Демонструвати прихильність до норм професійної етики, міжкультурної толерантності, професійних цінностей у науковій / практичній діяльності (PH8), зокрема:

- уміти забезпечувати гуманістичний і демократичний стиль управління освітньою/науковою організацією;
- виявляти здатність до професійної толерантності у взаємодії з персоналом організації та широкою громадськістю.

4. Уміти продуктивно працювати в команді, відігравати за потреби провідну роль провідну роль в організації командної роботи, у тому числі, у міжнародній та мультикультурній групі (PH5), зокрема:

- за потреби ініціювати формування та управляти командою працівників освітньої / наукової організації;
- відігравати роль лідера в презентації результатів командної роботи, в тому числі, у міжнародному та полікультурному контексті.

5. Виявляти здатність до гнучкого, оперативного розв'язання професійних проблем в умовах невизначеності та соціальної напруженості, зокрема (PH10) :

- уміти конструктивно долати професійний стрес, попереджати професійне вигорання і деформації особистості як у персоналу освітньої організації, так і особисто в себе;

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність освітніх та наукових організацій та роль управління в організації їх діяльності

Тема 1. *Поняття про організації, їх структуру, соціально-економічні та соціально-психологічні функції*

Суть організації та її суттєві характеристики. Організація як функціональний посередник між суспільством та особистістю.

Основні структурні елементи організації (мета діяльності, структура організації, персонал організації, види діяльності і технології їх здійснення).

Соціально-економічні функції організації (концентрація капіталу, вихід на ринок соціальних взаємодій, виробництво освітніх та наукових продуктів (послуг), задоволення освітніх та наукових потреб суспільства та ін.). Соціально-психологічні функції організації (задоволення потреби персоналу в приналежності до певної професійної групи, реалізація потреби персоналу у професійному визнанні, можливість професійної та особистісної самореалізації персоналу, забезпечення професійної кар'єри персоналу та ін.).

Література: [4; 12; 17; 21; 23].

Тема 2. *Психологічні особливості діяльності освітніх та наукових організацій*

Мета діяльності освітніх організацій (навчання, виховання та розвиток особистості). Зміст та структура освітньої діяльності (педагогічної та навчальної діяльності). Характеристика суб'єктів освітньої діяльності.. Методи і технології освітньої діяльності. Гуманістичний характер освітньої діяльності. Особливості результатів освітньої діяльності.

Сутність дослідницько-інноваційної діяльності як провідного виду діяльності в наукових організаціях. Основні складові дослідницько-інноваційна діяльності: отримання нових знань; формалізацію отриманих знань у вигляді спеціального продукту (метод, система, технологія, проект тощо) та ін. Роль дослідницько-інноваційної діяльності у розвитку наукових організацій (наукових установ, університетів) як центрів інноваційних перетворень у суспільстві та ін.

Управління створенням і реалізацією інноваційно-дослідницьких проектів в освітніх та наукових організаціях.

Тема 3. Сутність управління освітніми та науковими організаціями

Поняття про управління освітніми та науковими організаціями.

Власне управлінський рівень аналізу управління: планування, організація та контроль. Психологічний рівень аналізу управління: мотивація, спілкування, керівництво, прийняття управлінських рішень.

Предмет та основні завдання психології управління освітніми та науковими організаціями.

Методи досліджень психології управління освітніми та науковими організаціями. Технологічний підхід в управлінні освітніми та науковими організаціями. (змістовно-смысловий, діагностичний та корекційно-розвивальний компоненти).

Література [4; 5; 12; 14; 18; 24]

Змістовий модуль 2. Психологічні особливості управління освітніми та науковими організаціями на мікрорівні (на рівні менеджерів та персоналу)

Тема 4. Психологічні особливості управлінської діяльності менеджерів та формування команд в освітніх та наукових організаціях

Сутність управлінської діяльності менеджерів освітніх та наукових організацій. Вимоги до управлінської діяльності менеджерів різного рівня управління. Необхідність поєднання адміністративних та лідерських якостей в управлінській діяльності менеджерів освітніх та наукових організацій. Гуманістичний і демократичний стиль управління освітньою/науковою організацією

Поняття про команду в освітніх та наукових організаціях. Основні функціонально-рольові позиції в команді. Етапи формування команд в освітніх та наукових організаціях. Види команд в освітніх та наукових організаціях. Психологічні чинники та умови ефективно діяльності команд в освіті та науці.

Література [4; 5; 11; 15; 25]

Тема 5. Психологія ділового спілкування менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях

Поняття про спілкування та його структуру. Характеристика комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного компонентів спілкування та їх основних складових.

Особливості ділового спілкування менеджерів та персоналу освітніх та наукових організацій (цілеспрямованість, регламентованість, результативність та ін.). Особливості «горизонтального» та «вертикального» спілкування менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях. «Реальне» та «віртувальне» ділове спілкування менеджерів та персоналу в освіті і науці.

Роль толерантності менеджерів та персоналу освітніх та наукових організацій у здійсненні ділового спілкування. Психологічні бар'єри в спілкуванні менеджерів та персоналу освітніх та наукових організацій та умови їх профілактики та подолання.

Література [2; 4; 5; 2; 6; 12]

Тема 6. Професійний стрес та професійне вигорання менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях

Поняття про професійний стрес в освітніх та наукових організаціях. Структура професійного стресу (стресори, стресова реактивність та ін.).

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

Професійне вигорання персоналу освітніх та наукових організацій як наслідок хронічного професійного стресу. Основні вияви професійного вигорання у персоналу освітніх та наукових організаціях.

Аналіз етапів управління професійним стресом в освітніх та наукових організаціях. Роль тренінгових програм та психологічного консультивання у профілактиці та подоланні професійного стресу та синдрому професійного вигорання в освітніх та наукових організаціях.

Література [4; 5; 9; 10; 19]

Змістовий модуль 3. Психологічні особливості управління освітніми та науковими організаціями на мезорівні (на рівні організації)

Тема 7. Психологія управління змінами та організаційного розвитку в освітніх та наукових організаціях

Сутність змін в освітніх та наукових організаціях та основні види змін. Психологічні труднощі в процесі ведення змін в освітніх та наукових організаціях. Психологічні умови ефективного введення змін. Психологічна готовність керівників та персоналу освітніх та наукових організацій до введення змін (мотиваційний, когнітивний, операційний та особистісний компоненти).

Сутність організаційного розвитку освітніх та наукових організацій (як процесу введення інноваційних змін). Показники організаційного розвитку освітніх та наукових організацій («організаційна зрілість», «проблемність організаційного розвитку» та ін.).

Література [3; 7; 12; 16; 23]

Тема 8. Роль організаційної культури в управління освітніми та науковими організаціями

Поняття про організаційну культуру освітніх та наукових організацій. Основні складові організаційної культури (робота, комунікація, управління, мотивація і мораль).

Типи організаційно культури освітніх та наукових організацій (культура «ролі»; культура «завдання»; культура «влади»; культура «особистості»). «Прогресивні» та «негативні» типи організаційної культури.

Соціально-психологічні та соціально-психологічні функції організаційної культури в управлінні освітніми та науковими організаціями.

Література [10; 11; 19; 23; 25]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		л	пр	срс
<i>1</i>	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Сутність освітніх та наукових організацій та роль управління в організації їх діяльності				
Тема 1. Поняття про організації, їх структуру, соціально-економічні та психологічні функції	10	2	2	6
Тема 2. Психологічні особливості діяльності освітніх та наукових організацій	10		2	8
Тема 3. Сутність управління освітніми та науковими організаціями	10	2	2	6

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

<i>Усього годин за змістовим модулем 1</i>	30	4	6	20
Змістовий модуль 2. <i>Психологічні особливості управління освітніми та науковими організаціями на мікрорівні (на рівні менеджерів та персоналу)</i>				
Тема 4. Психологічні особливості управлінської діяльності менеджерів та формування команд в освітніх та наукових організаціях	12	2	2	8
Тема 5. Психологія ділового спілкування менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях	12		4	8
Тема 6. Професійний стрес та професійне вигорання менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях	16	2	4	10
<i>Усього годин за змістовим модулем 2</i>	40	4	10	26
Змістовий модуль 3. <i>Психологічні особливості управління освітніми та науковими організаціями на мезорівні (на рівні організацій)</i>				
Тема 7. Психологія управління змінами та організаційного розвитку в освітніх та наукових організаціях	10		2	8
Тема 8. Роль організаційної культури в управлінні освітніми та науковими організаціями	10	2	2	6
<i>Усього годин за змістовим модулем 3</i>	20	2	4	14
РАЗОМ:	90	10	20	60

5. Теми та зміст практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Години
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. <i>Сутність освітніх та наукових організацій та роль управління в організації їх діяльності</i>			
	Тема 1. Поняття про організації, їх структуру, соціально-економічні та психологічні функції	Проаналізувати досягнення та обмеження в реалізації соціально-економічних та психологічних функцій освітніх та наукових організацій	2
	Тема 2. Психологічні особливості діяльності освітніх та наукових організацій	Навести приклади інноваційних університетів, описати особливості їх діяльності	2
	Тема 3. Сутність управління освітніми та науковими організаціями	Проаналізувати основні складові управління освітніми та науковими організаціями (на власне управлінського та психологічного рівнях аналізу)	2
<i>Усього годин за змістовим модулем 1</i>			6
Змістовий модуль 2. <i>Психологічні особливості управління освітніми та науковими організаціями на мікрорівні (на рівні менеджерів та персоналу)</i>			
	Тема 4. Психологічні особливості управлінської діяльності менеджерів та формування команд в освітніх та наукових організаціях	На приклади конкретних освітніх та наукових проектів визначити функціонально-рольові позиції в команді	2
	Тема 5. Психологія ділового	Проаналізувати основні види ділового спілкування	4

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

	спілкування менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях	менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях	
	Тема 6. Професійний стрес та професійне вигорання менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях	Проаналізувати психологічні технології профілактики та подолання професійного стресу в менеджерів та персоналу освітніх та наукових організацій	4
Усього годин за змістовим модулем 2			10
Змістовий модуль 3. Психологічні особливості управління освітніми та науковими організаціями на мезорівні (на рівні організації)			
	Тема 7. Психологія управління змінами та організаційного розвитку в освітніх та наукових організаціях	Проаналізувати основні психологічні проблеми у процесі введення змін в освітніх та наукових організаціях	2
	Тема 8. Роль організаційної культури в управлінні освітніми та науковими організаціями	Проаналізувати «прогресивні» та «консервативні» типи організаційних культур в освітніх та наукових організаціях	2
Усього годин за змістовим модулем 3			4
Разом:			20

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для здобувачів PhD:

1. Підготовка до аудиторних занять – 10 год.
2. Підготовка до контрольних заходів – 10 год.
3. Опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 20 год.,
4. Виконання індивідуальних дослідницьких завдань – 20 год.

Усього 60 год.

Індивідуально-дослідницькі завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток практичних умінь застосовувати методів психології управління освітніми та науковими організаціями для самостійного дослідження актуальних проблем психології особистісного, соціального та організаційного розвитку відповідно до мети і завдань дисертаційної роботи.

Окремі *звіти про самостійну роботу* не надаються. Результати опанування відповідного матеріалу перевіряються під час усного опитування, модульного (тестові завдання) і підсумкового (екзамен) контролю знань.

**Завдання для самостійної роботи здобувачів PhD
з опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях,
та індивідуально-дослідницькі завдання**

Теми для самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Год.
Змістовий модуль 1. Сутність освітніх та наукових організацій та роль управління в організації їх діяльності		
Тема 1. Поняття про організації, їх структуру, соціально-економічні та психологічні функції	<i>Опрацювання теоретичних питань:</i> 1. Роль організацій в життєдіяльності суспільства та особистості.	6

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

	2. Основні види організацій. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Проаналізувати структуру та основні елементи організації, в якій Ви навчаєтесь (працюєте)	
Тема 2. Психологічні особливості діяльності освітніх та наукових організацій	<i>Опрацювання теоретичних питань:</i> 1. Сутність та основні вияви інноваційної діяльності в освітніх та наукових організаціях. 2. Критерії для визначення статусу «інноваційних університетів». <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Виокремити види інновацій, які впроваджуються в освітній організації, де ви навчаєтесь.	8
Тема 3. Сутність управління освітніми та науковими організаціями	<i>Опрацювання теоретичних питань:</i> 1. Завдання психології управління освітніми та науковими організаціями. 2. Зміст технологічного підходу до психологічного навчання персоналу освітніх та наукових організацій. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Підібрати методики для дослідження креативності освітнього середовища.	8
Усього годин за змістовим модулем 1		20
Змістовий модуль 2. Психологічні особливості управління освітніми та науковими організаціями на мікрорівні (на рівні менеджерів та персоналу)		
Тема 4. Психологічні особливості управлінської діяльності менеджерів та формування команд в освітніх та наукових організаціях	<i>Опрацювання теоретичних питань:</i> 1. Основні форми освітнього та наукового лідерства 2. Вимоги до адміністративних та лідерських якостей у менеджерів освітніх та наукових організацій різного рівня управління. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Підібрати методики для адміністративних та лідерських якостей менеджерів освіти та науки	8
Тема 5. Психологія ділового спілкування менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях	<i>Опрацювання теоретичних питань:</i> 1. Прийоми здійснення «реального» та «віртуального» ділового спілкування в освітніх та наукових організаціях. 2. Особливості професійної толерантності та її роль у діловому спілкуванні менеджерів та персоналу освіти та науки. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Проаналізувати психологічні бар'єри в діловому спілкуванні, з якими ви зустрічались в освітніх та наукових організаціях. Визначити психологічні умови їх профілактики та подолання	8
Тема 6. Професійний стрес та професійне вигорання менеджерів та персоналу в освітніх та наукових організаціях	<i>Опрацювання теоретичних питань:</i> 1. Основні підходи до вивчення професійного стресу в освітніх та наукових організаціях.	10

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

	2.Причини виникнення професійного стресу в освітніх та наукових організаціях. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Проаналізувати основні стресори в діяльності аспірантів Вашої освітньої організації.. Визначити основні психологічні бар'єри для протидії цим стресорам.	
Усього годин за змістовим модулем 2		26
Змістовий модуль 3.		
Психологічні особливості управління освітніми та науковими організаціями на мезорівня (на рівні організації)		
Тема 7. Психологія управління змінами та організаційного розвитку в освітніх та наукових організаціях	<i>Опрацювання теоретичних питань:</i> 1.Основні етапи ефективного введення змін в освітніх та наукових організаціях. 2.Психологічне забезпечення організаційного розвитку в освітніх та наукових організацій. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Підібрати методики для дослідження основних компонентів психологічної готовності керівників та персоналу освітніх та наукових організацій до введення змін (мотиваційного, когнітивного, операційного та особистісного компоненти).	8
Тема 8. Роль організаційної культури в управління освітніми та науковими організаціями	<i>Опрацювання теоретичних питань:</i> Основні етапи управління організаційною культурою. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Визначити методики для дослідження складових і типів організаційної культури в освітніх та наукових організаціях.	6
Усього годин за змістовим модулем 3		14
Разом:		60

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Психологія управління освітніми і науковими організаціями» використовуються проблемні методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях застосовуються:

- ситуаційні завдання («кейс-стаді»);
- спільне навчання (робота у парах і малих групах).

9. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів PhD з навчальної дисципліни проводиться у формі усного опитування на письмового тестування з кожного модуля. З кожного модуля здобувачам PhD пропонується 10-15 тестів закритої форми множинного вибору з 1-2 правильними відповідями з п'яти можливих. На практичних заняттях оцінюється активна участь в обговоренні проблемних ситуацій та виконанні завдань.

Підсумковий контроль знань – залік.

10. Критерії та шкала оцінювання

– Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача PhD при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Психологія управління освітніми і науковими організаціями», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення психології управління освітніми та науковими організаціями під час розв'язання індивідуально-дослідницьких завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів щодо застосування діагностичних і тренінгових методів психології управління освітніми та науковими організаціями в дисертаційній роботі.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі (табл. 10.1).

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Позитивні оцінки виставляються лише тим аспірантам, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Таблиця 10.1

Шкали оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Рекомендована література

1. 11.1. Базова література:

1. Даниленко Л. І. Менеджмент інновацій в освіті: монографія / Л. І. Даниленко. – К. : Шк. світ, 2007. – 120 с.

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

2. Власов П.К. Парнерское общение. Тренинг. Игры и упражнения. Методические материалы для ведущего / П.К. Власов. – 2-е изд., испр., доп., перераб. – Харьков : Изд-во «Гуманитарный центр», 2014. – 172 с.
3. Калініна Л. Освітній менеджмент в умовах змін / Л.Калініна, Л.Карамушка, Т. Сорочан, Р. Шиян/ За ред В.Олійника, Н.Протакової.-Луганськ, СПД Резніков В.С., 2011. – 308 с.
4. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту : навч. посіб. / Л. М. Карамушка. – К. : Либідь, 2004. – 424 с.
5. Карамушка Л. М. Психологія управління : навч. посіб. / Л. М. Карамушка. – К. : Міленіум. – 2003. – 344 с.
6. Кінг П. Стратегії і тактики спілкування, або як знайти спільну мову з кожним / П. Кінг // пер. з англ. М. Восковнюк. – К.: Книголав. – 2017. – 128 с.
7. Меньяло В. І. Визначення сутності поняття «дослідницько-інноваційна діяльність» в контексті професійної підготовки висококваліфікованих фахівців / В. І. Меньяло // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2016. – № 2. – С. 77– 82.
8. Мосіюк О.О. Алгоритмічна схема інноваційно-дослідницької діяльності в освітянському колективі / О. О. Мосіюк // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 1 (45). – С. 171–179.
9. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій : гендерні аспекти : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядиплом. освіти] / за наук. ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки, Т. В. Зайчикової. – [2-е вид., перероб. та доповн.]. – К. : Міленіум, 2006. – 368 с.
10. Психологічні технології підготовки освітнього персоналу до розвитку організаційної культури в умовах соціальної напруженості : монографія / Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко [та ін.] ; за ред. Л. М. Карамушки [Електронний ресурс]. – К. : Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2018. – 240 с. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/712691/>
11. Технологія психологічної підготовки персоналу держадміністрації до роботи в команді : навч. посіб. / Л.М. Карамушка, О.А. Філь, В.В. Левковець та ін. – К.: Наук. світ. – 2008. – 182 с.
12. Технології роботи організаційних психологів: [навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів та слухачів інститутів післядипломної освіти] / [Л. М. Карамушка, Т. В. Зайчикова, О. В. Винославська та ін.] ; за наук. ред. Л. М. Карамушки. – К. : Фірма «ІНКОС», 2005. – 366 с.

11.2. Додаткова література:

13. Бондарчук О.І. Соціально-психологічні основи особистісного розвитку керівників загальноосвітніх навчальних закладів у професійній діяльності: монографія / О. І. Бондарчук. – К.: Наук. світ, 2008. – 318 с.
14. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике. – СПб: Издательство «Питер», 2000. – 528 с.
15. Ващенко І.В. Управлінське рішення менеджера як складова інноваційного процесу організації / І. Ващенко // Теоретичні і прикладні проблеми психології: Зб-к наук. пр. Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля. – Сєверодонецьк : Вид-во СНУ імені В. Даля, 2015. – № 3 (38). – Том 3. – С. 54-61.
16. Карамушка Л.М. Формування психологічної готовності персоналу вищої школи до діяльності в умовах соціально-економічних змін Кам'янець-Подільський / Л.М. Карамушка, О.С. Толков. – Медобори-2006, 2013. – 260 с.
17. Карамушка Л.М. Інноваційні стилі управління менеджерів освітніх організацій у контексті розвитку емоційного інтелекту: зв'язок з психологічними та організаційно-

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

функціональними характеристиками організації/ Л.М.Карамушка, А.О.Клочко// Організаційна психологія. Економічна психологія. – Науковий журнал. – К. : Логос, 2019. – № 2-3(17). – С. 47-58.

18. Максименко С. Д. Генезис существования личности / С. Д. Максименко. – К. : ООО «КММ», 2006. – 240 с.

19. Методичні рекомендації з проведення тренінгових занять для підготовки освітнього персоналу до розвитку організаційної культури в умовах соціальної напруженості / Л.М. Карамушка, О.В. Креденцер, К.В. Терещенко [та ін.]; за ред. Л.М. Карамушки [Електронний ресурс]. – К. : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2018. – 48 с. – Режим доступу : http://lib.iitta.gov.ua/712898/ISBN_978-966-97846-9-8

20. Могилевкин Е. А. Карьерный рост : диагностика, технология, тренинг : монография / Е. А. Могилевкин. – СПб. : Речь, 2007. – 336 с.

21. Освітній менеджмент: Навч. посіб. / За ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. – К.: Шкільний світ, 2003. – 200 с.

22. Ноздріна Л. В. Управління проектами: Підручник / Л. В. Ноздріна, В. І. Ящук, О. І. Полотай; за заг. ред. Л. В. Ноздріної. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 432 с.

23. Практикум по психологии профессиональной деятельности и менеджмента : учеб. пособие / под ред. Г.С. Никифорова, М.А. Дмитриевой, В.М. Снеткова. – [2-е изд.]. – СПб. : Изд-во С-Петербур. ун-та, 2001. – 240 с.

24. Энциклопедия психодиагностики: Психодиагностика взрослых [Текст]. – Самара : ИД «Бахрах-М», 2009. – 704 с.

25. Drucker, P.F. Management Challenges for the 21st Century / P.F. Drucker // Harper Business, an imprint of HarperCollins Publishers Inc., New York, USA. – 2001. – 212 p.

11. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НПП України <http://lib.iitta.gov.ua>
3. Веб-сторінка аспірантури і докторантури УМО: <http://umo.edu.ua/postgraduate-postdoctoral>
4. Веб-сторінка кафедри психології управління: <http://umo.edu.ua/institutes/cippo/struktura/kafedra-psikhologhiji>
5. Веб-сторінка Української Асоціації організаційних психологів та психологів праці - <http://uaoppp.com.ua>
6. Офіційні сайти періодичної літератури:

Назва журналу	Офіційний сайт
Актуальні проблеми психології	http://appsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv
Вісник післядипломної освіти серія «соціальні та поведінкові науки»	http://umo.edu.ua/serija-socialjni-ta-povedinkovi-nauki
Актуальні питання сучасної психології	http://library.sspu.sumy.ua/wp-content/uploads/2018/04/Aktualny_pitannya_suc.psihologii_1_2015.pdf
European Journal of Work and Organizational Psychology	https://www.tandfonline.com/loi/pewo20
Organizational Psychology Review	https://journals.sagepub.com/home/opra

Психологія управління освітніми і науковими організаціями

International Journal of Science and Research (IJSR)	https://www.ijsr.net/index.php
Journal of Applied Psychology	https://www.apa.org/pubs/journals/apl/

7. Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

<i>Назва</i>	<i>Офіційний сайт</i>
Верховна Рада України	www.portal.rada.gov.ua
Кабінет Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України	http://psychology-naes-ua.institute/
Інститут соціальної і політичної психології НАПН України	http://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/polit_psychology/
Центр перспективних соціальних досліджень	www.cpsr.org.ua

8. Соціальні мережі для співпраці вчених усіх наукових дисциплін:

- Academia.edu: <https://www.academia.edu/>
- ResearchGate: <https://www.researchgate.net/>
- Соціальні мережі науковців (Scientific Social Community): <https://www.science-community.org/uk>
- Українські науковці в світі (Ukrainian Scientists Worldwide): <https://www.science-communit>